

Eksemplaritet

- et grundprincip i AAU's PBL-model

"GRUPPERNES PROBLEMBASEREDE PROJEKTARBEJDE SKAL VÆRE EKSEMPLARISK"

PBL-akademiet: *Princippet om eksemplaritet i AAU's PBL-model*

20.12.17, Aalborg

Sissel Kondrup Bach

Eksemplaritet-begrebets gennembrud i didaktikken

- 'Stoftrængselsproblemet'
- Tübinger-resolutionen – et gennembrud for diskussionen (1950-1970) om det eksemplariske princip
- *Eksemplet* blev omdrejningspunkt for læring
- Det eksemplariske princip og diskussionen i Danmark

Det eksemplariske princip

– Kriterier for eksemplaritet

- Forskellige tolkninger
- Central problematik: Hvad skal princippet være styrende for?
- Er der et fælles referencepunkt?

Martin Wagenschiens tolkning (1896-1988)

- Den 'systematiske læringsbane'
- 'Indholdets systematik' / 'Tænkningens systematik'
- Den eksemplariske fremgangsmåde:
 - " Den eksemplariske betragtningsmåde er modsætningen til specialiseringen. Den vil ikke forenkle; den søger helheden i det enkle"*
(Wagenschein, 2012).

Wolfgang Klafkis tolkning (1927-2016)

- 'Den kategoriale dannelsesteori'
- Specifikke enkeltproblemer er eksempler på strukturelt lignende problemer og fænomener (Klafki, 2011).
- Eksemplarisk læring

"[...] væsentlige, strukturelle, principielle, typiske, lovmæssige, omfattende sammenhænge"
(Klafki, 2011).

- Den eksemplariske læring virker ”kategorialt”
- Den kategoriale undervisnings ”aktiviteter”
- Kategorial læring og orienteringsviden

Oskar Negts tolkning (1934-)

- Arbejderoplysning
 - Sociologisk fantasi
1. Interesser af individuel karakter
 2. De af arbejderens bevidsthedselementer, der knytter an til almene samfundsmæssige forhold
 3. Det indholdsmæssiges betydning for arbejderens emancipation

Knud Illeris (1939-)

- Modkvalificeringens pædagogik
- Det eksemplariske – den *indholdsmæssige* dimension.
- *Problemorientering og deltagerstyring* - formen af undervisningen.
- Udvælgelse af indhold:

"[...] undervisningens indhold kommer til at bestå af eksempler – i denne sammenhæng altså problemer – der tilsammen kan aktualisere eller illustrere de for den pågældende undervisning relevante indholdsområder, uden at behøve at 'dække' dem i pensummæssig forstand" (Illeris, 1985).

Eksemplarisk oplevelse

- Den *eksemplariske oplevelse* - den intellektuelle og den følelsesmæssige dimension
- Sammenhænge mellem *eksemplet* og fx samfundsrelaterede problemstillinger.

"[...] hvorfor ens egen situation og historie er en del af et større mønster, et samfundsmæssigt forhold" (Illeris, 1985)

Litteratur

- Buck, G.: ‚Lernen und Erfahrung - Zum Begriff der didaktischen Induktion‘ (1967/1969)
- Derbolav, J.: ‚Das "Exemplarische" im Bildungsraum des Gymnasiums‘ (1957)
- Flitner, W.: ‚Der Kampf gegen die Stofffülle: exemplarisches Lernen, Verdichtung und Auswahl‘ (1955)
- Graf, Stefan T.: ‚Det eksemplariske princip i didaktikken‘ (2013)
- Hansen, B.B & Ingemann J.H. (red): ‚At se verden i et sandkorn‘ (2016)
- Harvey, I.: ‚Labyrinths of Exemplarity‘ (2002)
- Hultengren E.W.: ‚Tværfaglighed som politisk undervisning‘ (1979)
- Illeris, K.: ‚Modkvalificeringens pædagogik [...]‘ (1981)
- Klafki, W.: ‚Dannelsesteori og didaktik – nye studier‘ (2011)
- Mills, C.W.: ‚Den sociologiske fantasi‘ (1959)
- Negt, O.: ‚Sociologisk fantasi og eksemplarisk indlæring: til teori og praksis i arbejderuddannelsen‘ (1975)
- Olesen, H.S.: ‚Eksemplariske læreprocesser og arbejderuddannelse: erfaringspædagogikkens forhistorie‘ (1981)
- Scheuerl, H.: ‚Die exemplarische Lehre. Sinn und Grenzen eines didaktischen Prinzips‘ (1958)
- Schnack, K.: ‚*Eksemplarisk princip og sociologisk fantasi i Pædagogisk Opslagsbog*‘ (1978)
- Ulriksen, L.: ‚Det eksemplariske princip. I: ‚Projektarbejde, eksemplaritet og problemorientering‘ (2002)
- Wagenschein, M.: ‚Om begrebet eksemplarisk indlæring‘ (1956)
- Wagenschein, M.: ‚„Dannende faglighed“ (2015)
- Warnick, B.R.: ‚imitation and education‘ (2008)
- Weber, Nielsen & Olesen: ‚Modet til fremtiden‘ (1997)